

Viladom

Banská Bystrica

BMX studio

T aký normálny dom na bývanie

Viladom na Ulici Janka Kráľa v Banskej Bystrici. Na mieste, v ktorého blízkosti dochádza k intenzívnemu rozvoju, transformácii jestvujúcich urbánnych štruktúr i funkcií. Na jednej strane dom leží v bezprostrednej blízkosti pamiatkovo chráneného historického centra. V jeho najbližšom okolí sú tiež reprezentačné vilové objekty zo začiatku minulého storočia. Na strane druhej, neďaleko „za rohom“, prebieha búrlivý stavebný rozvoj. Vznikli (vznikajú) tu najväčšie nákupné centrá v meste. Bolo otázkou času, kedy a ako sa voľná parcela zastavia.

Autori sa museli pri návrhu popasovať aj so zložitými vstupnými podmienkami. Azda najväčším technickým (i územnoplánovacím) limitom bolo využitie fyzických pozostatkov, ktoré zostali na pozemku po predchádzajúcom investičnom zámere, ktorý skončil

v podobe spodnej stavby. Zostali hotové základy (i stavebné regulatívy definujúce základné objemovo-priestorové parametre). Tvorivý tím začal odznovu. Komplikovanú výzvu zvládol úspešne. Výsledkom je „normálny“ (v najlepšom zmysle slova) dom, priradený špecifikám miesta. Napriek zložitým východiskovým podmienkam je to prezentácia autonómneho architektonického názoru, s minimálnym vplyvom pôvodného nedokončeného projektu.

Na pozemku môžeme dnes vidieť, v kontraste s najbližším historizujúcim okolím (a vzdialenejšou heterogénnou zástavbou), „moderný“ jednoduchý mestský dom. Prírastok do ponuky bývania na zaujímavej adrese, odkiaľ je všetko v centre mesta v pešej dostupnosti. Vo svojej podobe iný, ako sú okolité stavby. Kompaktná hmota bytového domu „sedí“ na perforovanom bloku prizemia. Prelamovaný kváder obytnej časti zastrešuje státiá v podnoží stavby (ovplyvnené dedičstvom konštrukcií od predchádzajúcich investorov). Z ulice však návštevníkov víta transparentný a živý parter, ktorý je žiadúcim oživením ulice.

Strohé materiálové riešenie vhodne korešponduje s čistou geometrickou formou. Monochromatická biela a sivá („betónová“) omietka, elementárne geometrické tvary, tmavosivé konštrukcie výplní otvorov a nosných podpôr, spolu s transparentnými plochami zasklenia a zábradlí balkónov tvoria vyvážený hmotový koncept.

Vnútorne usporiadanie s jedným vertikálnym komunikačným jadrom a centrálnou chodbou distribuujúcou obyvateľov a návštevníkov na miesta určenia je ekonomickým a logickým riešením. Mix dvojizbových bytov doplnených o niekoľko menších „trojizbákov“ a penthousy na najvyššom podlaží sa ukázal pre danú

lokalitu ako vhodná voľba. Nielen funkčne, ale aj ekonomicky. Byty boli predané ešte pred dokončením objektu, polyfunkčné priestory na prízemí takisto našli ihneď svoju náplň.

Objekt v maximálnej miere využíva plochu pozemku. Prevažná časť je tvrdo dláždená a určená pre statickú dopravu a komunikácie. Preto poteší zachovanie vzrastlého stromu na priečeli, ktorý mimoriadne vhodne dopĺňa geometrickú technickú štruktúru majestätným živým zeleným prvkom. Navyše na exponovanom mieste, v priamom uličnom pohľade.

Hoci je tento nový dom v strede mesta svojou formou „iný“ ako okolité objekty, svojou štruktúrou, mierkou, funkciou a živým parterom okolitú mestskú štruktúru vhodne dopĺňa. Najlepším arbitrom kvality a úspešnosti bude čas. Zdá sa, že začiatok bol úspešný a v budúcnosti sa prezentovaný dom stane akceptovanou a organickou súčasťou prostredia. Má predpoklady pre dlhodobé fungovanie v koexistencii s okolím. Zároveň bude aj jedným z objektov transparentne dokumentujúcich obdobie svojho vzniku.

Štefan Moravčík

